

Prvá kapitola

*September 2016
Clyde Bay, Maine*

Robbie sa zobudil, keď bola vonku ešte tma. Spali pri otvorených oknách, počul, ako vlny narážajú o skaly. Ten zvuk nikdy neutíchal, takže ho už takmer ani nevnímal, no v to ráno ho počul. A počul aj Emilin dych. Chvíľu ležal v posteli, vnímal, ako dýcha, načúval zvukom vody, pokojným a známym, akoby jedno i druhé mohlo trvať večne.

Emily ležala s tvárou odvrátenou od neho, ale telom sa ho dotýkala, chrbtom sa pritískala o jeho bok, členok mala ovinutý okolo jeho členka a prsty na nohe zaborené do jeho chodidla. Ráno sa väčšinou prekotúľa na svoju stranu, ovinie jej ruku okolo drieku a ona sa mu pospiačky schúli v náručí, chvíľu tak zotrávajú, dosť dlho na to, aby teplo jej tela cítil, ešte aj keď vstane a ju nechá ďalej spať, pustí sa do každodennej rannej rutiny a spomína na vôňu jej vlasov.

Vedel, že ak všetko zostane také, aké to je, keby sa situácia vyvíjala tak, ako sa vyvíja, toto bude jedna z tých vecí, ktoré by sa nikdy nezmenili. Rytmus ich spánku alebo spôsob, akým sa dotýkali. Takto spali, keď spolu strávili svoju prvú noc, pred päťdesiatimi štyrmi rokmi, a odvtedy bola každá noc, ktorú nestrávili v spoločnej posteli, premárnená – teda aspoň z ich pohľadu. Robbie vedel, že jeho telo si bude Emily pamätať, aj keby si dovoľil žiť tak dlho, že jeho myseľ na ňu zabudne.

Stačí žiť pre tieto chvíle dotykov. Jemu to stačí, no musí myslieť na Emily.

Od onoho dňa, keď ju pred viac ako päťdesiatimi rokmi stretol, všetko, čo robil, robil pre Emily. A toto je posledná vec, ktorú pre ňu ešte musí spraviť. Teraz, kým je toho ešte schopný.

Robbie sa odtiahol pomaly, aby Emily nevyrušil. Sadol si na peľasť. Mal osemdesiat rokov a okrem bodavej bolesti v stehne, ktorú mu za daždivého počasia spôsobovala stará rana, bol v skvelej forme, teda, pokiaľ ide o fyzickú schránku. V zrkadle sa ešte vždy viac-menej spoznal, hoci vlasy mu už takmer úplne obeleli a pokožka nadobudla kožovitý vzhľad, typický pre muža, ktorý trávi väčšinu času vonku. Telo by pokojne mohlo vydržať ešte takých desať, pätnásť rokov. Zakonzervovaný soľou – ako sa vravievalo o starých námorníkoch.

Bez dlhého premýšľania sa krátko pred svitaním poobliekal, tak ako takmer každé ráno, s výnimkou niektorých nediel. Zišiel dole a rukou pritom kĺzal po zábradlí, ktoré sám vyrezal z jediného kusa dubového dreva. Aby ho dostal do domu, musel vybrať rám vchodových dverí. Bolo to v roku 1986 – Adam mal desať.

Teraz sa z takýchto dátumov skúšal, opakoval si ich v nádeji, že mu tak azda utkvajú v pamäti. *Adam a Shelley sa brali v deväťdesiatom. Do Clyde Baya sme sa presťahovali v tisícdeväťstošesťdesiatom siedmom. Emily som stretol v tisícdeväťstošesťdesiatom druhom. Narodil som sa v tisícdeväťstotridsiatom šiestom, počas veľkej hospodárskej krízy. Do dôchodku som išiel v tisícdeväťsto... Nie, mal som sedemdesiat alebo... Ktorý rok teraz máme?*

Robbie zdvihol zrak. Stál v kuchyni zariadenej skrinkami, ktoré vlastnoručne zhotovil. Napustil vodu do čajníka a postavil na kávu. Každé ráno robil to isté, zatiaľ čo Emily hore spala, zakrátko zišiel dole zívajúci Adam, aby pred odchodom do školy rozniesol noviny.

Do nohy ho štachol pes. „Ešte chvíľočku, Bella,“ zareagoval pohotovo, pozrel sa dole, no nebola to Bella. Tento pes má na hrudníku biely fľačik, nie je to Bella, lebo tá bola celá čierna, toto je, je to... je to Bellin syn, je to...

Hlasným zazívaním sa ozval ďalší pes a celý tuhý vstal z pelešeka v kúte kuchyne, čierny, so sivým ňufákom a bielym fľačikom na hrudníku. Robbie skĺzol pohľadom zo starého psa na mladého a mladý ho štachol do ruky, vrtiac chvostom. Bol to Rocco. Bleskurýchle si spomenul. Tento tu je Rocco a ten starý je jeho otec Tybalt. Bella bola Tybaltova matka a už trinásť rokov je mŕtva.

Robbiemu sa triasla ruka, keď otváral dvere, aby psy vypustil.

Bolo to ako hmla, ktorá príde znenazdajky a takú ti vrazí, že zrazu nič nevidíš, dokonca ani vlastné plachty. V takej hmle sa človek plaví iba pomocou prístrojov, oči sú mu nanič – lenže s touto hmlou si nedajú rady ani prístroje. Človek sa pohybuje vo vodách, ktoré pozná ako vlastnú dľaň, a pritom nevie, kde je. Môže naraziť do skaly, ktorej sa predtým vyhol hoc aj tisíckrát, pozná ju ako starého priateľa. Alebo sa môže vybrať úplne nesprávnym smerom a nenájsť cestu späť.

Kávu nedovaril. Našiel kúsok papiera a pero, sadol si ku kuchynskému stolu a napísal Emily list, ktorý v hlave formuloval už niekoľko dní. Písmenká kládol na papier chvatne, aby sa hmla nestihla vrátiť a nezastavila ho. Slová nedokázali presne vyjadriť, čo chcel. Zostalo toľko nevy povedaného... No na druhej strane, Emily vždy vŕavel, že nie je nijaký básnik.

Lúbim Ťa, písal. Emily, ty si môj začiatok aj môj koniec – a každý jeden deň medzi tým.

A naozaj, presne to chcel povedať. Tie slová vyjadrovali všetko.

Hárok pozorne poskladal a napísal naň *Emily*. S listom bezpečne ukrytým v dlani vyšiel z kuchynských dverí na dvor, kde ho vrtiacimi chvostmi a vyplazenými jazykmi privítali psy.

Bolo šero pred svitaním. Na obchôdzke okolo domu, ktorý postavil pre seba a pre Emily, ich mal oboch v päťách, Tybalta aj Rocca. Skontroloval okná, schody na verandu, dvere, šindľe, pozrel sa na strechu s troma štítmi a komínom. Celé leto venoval opravám. Tento deň si naplánoval vopred.

Už netreba nič porobiť. Všetko je v poriadku. Keď príde zima, nič by sa jej nemalo stať. A neskôr jej pomôže Adam. A možno sa vráti aj William, aby jej pomohol.

Naboku, pri cédrových šindľoch, rástla divá ruža. Ker bol minulý mesiac celý obsypaný pukmi, no sklonku leta sa ich dožilo už len zopár. Pozorne, aby sa nepichol, odtrhol ružu. Jasnočervenú so žltým stredom. Okvetné lístky boli jemné a dokonalé.

Zahvízdal na psy, do domu vošli spolu s ním. Do misiek im nasypal žrádlo a vymenil vodu. Pohladil ich po hlavách, poškrabkal za ušami.

Potom vyšiel do spálne na poschodí, s listom a ružou v ruke.

Ešte spala. Ani sa nepohla. Hľadel na ňu. Striebristé pramene vlasov sa striedali so zlatistými, pleť mala v spánku jemnú. Bola dievča, ktoré spoznal v roku 1962. Dievča, ktoré dovtedy akoby len čakalo, kedy sa stretnú. Rozmýšľal, či ju nezobudí, aby ešte raz videl jej oči. Mali rovnakú farbu ako more, keď ho v tisícdeväťstopäťdesiatom druhom uzrel prvýkrát. Modrastý odtieň, aký si dovtedy nevedel ani len predstaviť.

Lenže ak ju zobudí, aby sa jej naposledy zahľadel do očí, nebude to naposledy, lebo ho iste nepustí.

A ak to bude večne odkladať, jedného dňa ho obostrie hmla. Blíži sa kradmo, no útočí náhle. V jednej chvíli vidí jasne – a vzápätí vôbec nič. Ba čo viac: nevie si ani len spomenúť, aké to je vidieť.

List jej položil na nočný stolík, k poháru s vodou, ktorý si tam každý večer postaví. Zbadá ho, len čo sa zobudí. Uložil

naň divú ružu. Potom sa sklonil a nežne ju pobozkal na líce. Vdýchol, nasal do pľúc jej vôňu.

„Nikdy som na teba nezabudol,“ šepol jej do ucha, tichšie ako šum oceána, ktorý doliehal zvonka.

Prinútil sa vystrieť a zanechať ju tam, spiacu. Myslel si, že to bude ťažké, lenže ťažšia bola ich prvá rozlúčka, keď od nej odchádzal.

Tentoraz to bolo ľahšie ako vtedy. Teraz, keď mali za sebou toľko dobrých rokov. Každúčičký spoločne prežitý rok bol dobrý. Stál za to, každý jeden.

Robbie vyšiel prednými dverami, aby sa nestretol so psami. Zišiel po schodoch z verandy a pustil sa po chodníku, čo sa vinul na koniec dvora. Cez cestu a pozdĺž chodníčka vychodeného medzi husto rastúcimi kríkmi. Do nohavíc sa mu zachytávali vetvičky. Zastal až na skalách na brehu. Sivý granit z Mainu, miestami tmavý, priam čierny, a keď sa mu človek bližšie prizrie, zbadá v ňom drobučké kúsky sludy, lesklé ako diamanty.

Vyzul si topánky, stiahol ponožky a nechal ich na vysokej skale, kde na ne nedočiahne vodná triešť. Vedľa nich poskladal košeľu a nohavice. Potom sa bosý postavil na najvzdialenejšiu skalu, zmáčanú príbojom, klzkú, obrastenú riasami.

Myslel si, že v ten deň bude hmlisto, no nebolo. Všetko pred ním bolo jasné, vychádzalo slnko. Ihralo zlatistými a červenkastými tónmi, veľmi príbuznými farbe tej ruže, čo nechal na stolíku pre Emily. Bude to dobrý deň, taký, keď na obzore vidieť ostrov Monhegan. Na hladine sa hojdali pasce na homáre, modré, biele a červené. Vedel, čie sú. A aj to, kedy si ich majitelia prídu na člnoch vyzdvihnúť. Ale až neskôr, teraz ešte nie.

Mal dosť času.

Skočil do vody. Telo pri dopade vklzlo do vĺn takmer bez jediného šplechnutia.

Vždy bol skvelý plavec. Bola to preňho hračka. Napoly ryba, vravievala o ňom Emily. Zaberal nohami, rozrážal vlny. Voda sa celé leto zohrievala, no aj tak bola dosť studená na to, aby vyrážala dych. Ak sa však neprestane hýbať, bude všetko v poriadku, na chvíľu, teda aspoň kým ho nestrhne prúd. Štvrt' míle severne odtiaľto sa našli kúsky lode, ktorá stroskotala na Marshall Pointe, boli roztrúsené až po Newfoundland.

Plával a z očí nespúšťal obzor. Trvalo dlho, kým sa unavil. Dosť dlho na to, aby uvidel horný oblúk slnka, vynárajúceho sa z vody pred ním, jagavé svetlo, ktoré dosvietilo až k nemu. Zasvieti cez okno izby, v ktorej spí Emily, a poláska jej líce aj vlasy.

Robbie plával ďalej, až kým už nevládal. Vtedy dovolil vode, aby ho unášala k niečomu, čo je väčšie ako on, väčšie ako spomienka.

Druhá kapitola

Júl 2016

Clyde Bay, Maine

Torta bola zjedená, ľadový čaj bol vypitý. Emily sedela v záhrade pri záhradnom stole zaliatom lúčmi popoludňajšieho slnka. Držala Robbieho za ruku. Od oceána vial vánok, zaháňal sparú.

„Tortu som nečakala,“ usmiala sa na Adama a Shelley, „ale bola výborná. Ďakujem.“

„Vaše výročie sme predsa nemohli osláviť iba zmrzlinou,“ odvetil syn. „Štyridsaťtri rokov je niečo, čo nedosiahne každý.“

„Už len sedem a bude ich päťdesiat,“ dodala nevesta Shelley. Robbie jej pod stolom stisol ruku.

Francie, ich najmladšia, päťročná vnučka, si z líca zotrela kus maslového krému a spýtala sa: „Čo je to *vínoročie*?“

„*Výročie*. To je oslava dňa, v ktorý sa dvaja ľudia zobrali,“ vysvetľoval dcérke otec Adam.

Francie mala plavé vlasy po Adamovi a po Shelley zdedila tmavé oči a pehy. Dve staršie ratolesti, Chloe a Bryan, boli úplne ryšavé, nikto iný v rodine nemal také vlasy. Adam niekedy žartoval o recesívnych génoch a o poštárovi, čo sa vždy skončilo tým, že mu Shelley jednu capla.

Rocco pustil Bryanovi k nohám loptu. Chlapec vstal a hodil ju na druhý koniec trávniku, aby sa labrador za ňou rozbehol. Tybald, starší pes, dychčal v tieni stromu. Dvanásťročná Chloe, ktorá uprednostňovala spoločnosť dospelých, vystrúhala pri pohľade na stôl s rozliatym ľadovým čajom grima-

su a spýtala sa: „Starká, kde máš fotky zo svadby? Nikdy som nevidela tvoje svadobné šaty!“

Emily sa usmiala. „To preto, lebo som žiadne nemala. Tvoj starý otec a ja sme ušli.“

„Pretože som dušou romantik,“ vyhlásil Robbie. „Vaša starká mnou bola celá unesená, nevedela sa dočkať, kedy jej na prst nastoknem prsteň.“

„Tak sa mi zdá, že to ty si nástojil na tom, že si ma okružkuješ.“ Prešla si po ňom palcom – po zlatom krúžku v tvare dvoch zopnutých rúk.

„Môžem sa naň pozrieť?“ poprosila Chloe a Emily si ho zvliekla z prsta. Nebolo to ľahké, vekom jej opuchli kĺby. Pustila ho do vnučkinej čakajúcej dlane a sledovala, ako ho obracia a obdivuje. „Vyzerá, akoby nemal konca,“ povedala. „Jedna ruka sa mení na druhú a potom sa navzájom držia.“

„Práve preto som ho vybral.“ Robbie vzal prsteň z vnučkinej ruky a podal ho Emily. Tá si ho s úsmevom znova založila na prst.

„Bola to láska na prvý pohľad?“

Chloe láska na prvý pohľad veľmi zaujímala a Emily to vedela. Dievčina hltala romantické knihy pre mládež jednu za druhou, mnohé plné strašných chorôb, hrôzostrašnej budúcnosti alebo upírov. Emily ich na vnučkino odporúčanie zopár prečítala. Veľmi sa jej páčili.

„Na absolútne prvý pohľad,“ potvrdil Robbie. „Stačil mi jediný pohľad na vašu starú mamu a vedel som, že je moja jediná. A ty si to vedela tiež, však, Emily?“

„Vedela som, že si ohromný fešák. Nemôžem povedať, že by mi práve v tej chvíli chodilo po rozume manželstvo.“

„Vedela si, že som ten najväčší fešák, akého si kedy videla,“ opravil ju Robbie.

„Áno.“ Usmiala sa, hľadiac na jeho biele vlasy, ktorých mal na hlave stále neúrekom. V očiach mu ešte vždy ihrali iskrič-

ky a kútiky úst sa mu vykrúcali nahor, keď seabedome žar-
toval. „Ten najväčší fešák, akého som kedy videla. A takisto
najnafúkanejší.“

„Veď som aj mal dôvod.“

„Veľmi dobrý dôvod.“

„A kde to bolo?“ vyzvedala Chloe.

„Na železničnej stanici. Zazrel som ju na druhej strane
preplnenej staničnej haly.“

Emily mu opäť chytro stisla ruku. „Nie, drahý,“ opravila ho.
„Bolo to na letisku.“

Žmurkol na ňu, zachmúril sa, no tvár sa mu takmer oka-
mžite znova rozžiarila, dosť rýchlo na to, aby si okrem nej
nikto nič nevšimol. „Ach, áno, máš pravdu. Na letisku, bolo
to v roku 1972.“

„Na Floride,“ doplnil Adam, „tam som sa narodil. Raz tam
budeme musieť zísť. Vôbec na nič sa nepamätám.“

„Disney?“ skúsila Francie pohotovo a vyliezla otcovi
na kolená.

„Možno.“ Pobožkal jej plavú hlávku. „Alebo môžeme zísť
do Anglicka, tam sa narodila stará mama.“

„Takže ste ušli a presťahovali sa z Anglicka do Ameriky?“
vrátila sa k téme Chloe. „Nemala si šaty ani kyticu? Vôbec nič?“

„Jednoducho sme nasadli na loď a plavili sa za slnkom,“
povedala Emily.

„Na tú, čo máte teraz?“

„Nie, bola to iná loď.“

„Zamočila si si nohy,“ doplnil starú mamu Robbie. „Ale
zachránil som ťa.“

„Zachránili sme *jeden druhého*,“ usmiala sa Emily. „A odvte-
dy sme stále spolu, až na jednu či dve noci, aj to len sem-tam.“

„Och, aké romantické,“ vzdychla si Chloe. Emily sťažka
prehltna, pred očami mala obraz inej dvanásťročnej, s tmavý-
mi, nie červenými vlasmi. Presne to by pred všetkými tými

rokmi povedala aj Polly. Šibla pohľadom po Robbiem, či si to nevšimol, ale on sa len usmieval.

„Vlastne,“ začala Emily, „romantika je dosť vyčerpávajúca. Obyčajný život sa mi páči oveľa viac.“

„Mne nie,“ zavrtila hlavou Chloe.

„Aj tvoji rodičia majú svoj romantický príbeh,“ povedal Robbie. „Stretli sa pri fotokopírke.“

„Tvoj otec,“ pokračovala Shelley, „chodil na hodiny americkej histórie zo zásady nepripravený, preto sa ráno ponáhlal do školy, aby si skopíroval materiály – presne vtedy, keď som ja kopírovala básne na hodiny angličtiny a literatúry.“

„Až v druhej polovici semestra jej došlo, že to robím schválne,“ zasmial sa Adam.

„Uf,“ vzdychla si Chloe. „V škole nie je romantika.“

Emily si všimla, ako si Adam so Shelley vymenili pohľady – celkom tak, ako to robia manželské páry schopné komunikovať aj bez slov.

Dobehol osemročný Bryan. Lapal po dychu. „Starký, Rocco si chce ísť zaplávať. Nemôžem ho vziať?“

„Tu nie,“ obrátil sa k synovi Adam. „Pred domom je príliš silný prúd.“

Robbie vstal. „Pod, odprevadím ťa k zálivu,“ ponúkol sa. „Tam mu môžeš hádzať loptu, koľko ti srdce ráči. Do loďky sa síce všetci nepomestíte, no môžem vypožičať čln a previezť vás, ak by ste mali chuť. Ideš s nami, William?“

„Ja som Francie,“ zamrmlala Francie.

„Dobre, tak čo teda, pridáš sa, Francie?“

Dievčatko zoskočilo z otcových kolien a vložilo starému otcovi rúčku do dlane. „A kúpiš mi v obchode zmrzlinu?“

„Ale veď si práve jednu dojedla,“ namietla Shelley, lenže Robbie na drobca žmurkol a povedal: „No mame to nepovedz.“

„Aj ja idem,“ pridala sa Chloe. „Mami, môžem si požičať tvoj telefón?“

Julie Cohenová
Spolu

Z anglického originálu *Together*,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve Orion v Londýne v roku 2017,
preložila Eva Budjačová

Vydalo vydavateľstvo Lindeni v Bratislave v roku 2019
v spoločnosti Albatros Media Slovakia, s. r. o.,
so sídlom Mickiewiczova 9, Bratislava, Slovenská republika

Číslo publikácie 2 082

Zodpovedná redaktorka Jana Števlíková

Jazyková úprava Hana Brunovská

Technická redaktorka Jana Urbanová

Sadzba Alias Press, s. r. o., Bratislava

Tlač CENTA, spol. s r. o., Brno

1. slovenské vydanie

Cena uvedená výrobcom predstavuje nezáväznú
odporúčanú spotrebiteľskú cenu.

Objednávky kníh:

www.albatrosmedia.sk

eshop@albatrosmedia.sk

tel.: 02/4445 2046

© Albatros Media Slovakia, s. r. o., 2019

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie
kopírovať a rozmnožovať za účelom rozširovania v akejkoľvek forme
alebo akýmkoľvek spôsobom bez písomného súhlasu vydavateľa.